

Gemensamma Taxe- och avgiftsnämnden

*Granskning av rutiner för beräkning av
äldreomsorgsavgifter*

Hallsbergs kommun

Revisionsrapport

November 2010

Oscar Hjelte

Innehållsförteckning

1	Sammanfattande bedömning.....	2
2	Inledning.....	3
2.1	Bakgrund.....	3
2.2	Revisionsfråga/metod.....	3
3	Granskningsresultat.....	4
3.1	Rutiner för beräkning av avgiftsbeslut.....	4
3.1.1	lakttagelser.....	5
3.2	Rutin för förändring av fakturamottagare.....	6
3.2.1	lakttagelser.....	6
3.3	Rutin för innehåll i personakt, avslutade ärenden och arkivhantering.....	6
3.3.1	lakttagelser.....	6

1 Sammanfattande bedömning

Revisorerna i Askersund, Hallsberg, Laxå och Lekebergs kommuner har tillsammans givit Komrev inom PwC i uppdrag att genomföra en granskning av rutiner för beräkning av avgifter inom den gemensamma Taxe- och avgiftsnämnden. Revisorerna har i sin analys av väsentlighet och risk identifierat behov av att granska tillförlitligheten i tillämpade rutiner och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskningen avser att svara på **revisionsfrågan** om den interna kontrollen är tillräcklig för att säkerställa att avgifter beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Nedan följer vår bedömning efter genomförd granskning:

Finns rutiner för beräkning av avgiftsbeslut

Det finns dokumenterade rutiner för hur beräkningen ska ske med vilka belopp och vilket underlag som avgiftshandläggarna ska begära in. Utöver detta lämnas tydlig information ut till brukarna om hur beräkningen ska gå till och vilket underlag som behöver lämnas. Vi bedömer att rutinerna är tillräckliga.

Rutin för förändring av fakturamottagare

Skriftlig rutin för förändring av fakturamottagare saknas. Dessutom ska det vid tillsättande av god man lämnas besked om detta till handläggaren, sådant besked ska även sparas i personakten. Vid samtliga förändringar ska notering ske i anteckningsfält. Även om rutinen inte är dokumenterad så bedöms den som tillförlitlig.

Finns rutiner för innehåll i personakt

Det finns skriftliga rutiner vad personakten ska innehålla. Vår verifiering visar att akternas innehåll i allt väsentligt stämmer överens med rutin. Akterna bedöms allmänt vara i god ordning.

Rutiner för avslutade ärenden

Enklare skriftliga rutiner finns för avslutade ärenden. Rutinen bedöms som tillräcklig.

Arkivhantering

Taxe- och avgiftsnämnden har antagit dokumenthanteringsplan som reglerar hur länge akterna ska sparas. Planen bedöms som tillräcklig.

Vår sammanfattande bedömning är att taxe- och avgiftsnämnden har rutiner som skapar förutsättningar för en tillräckligt säker intern kontroll. Vår verifiering visar dock på ett antal felaktiga beräkningar. Den sammanfattande bedömningen blir trots detta att den interna kontrollen med avseende på tillförlitligheten i avgiftsberäkningen bedöms som i allt väsentligt tillräcklig, men behöver förbättras. Taxe- och avgiftsnämnden måste förändra en del rutiner för en säkrare beräkning. De områden vi bedömer behöver förbättras är:

- *Beräkning av bostadskostnad*
- *Hantering av ärenden hos kronofogdemyndigheten*
- *Ökad kontroll av uppgifter i inlämnade deklARATIONER*

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Revisorerna i Askersund, Hallsberg, Laxå och Lekebergs kommuner har tillsammans givit Komrev inom PwC i uppdrag att genomföra en granskning av rutiner för beräkning av avgifter inom den gemensamma Taxe- och avgiftsnämnden.

Innan en brukare får ta del av äldreomsorgens tjänster erfordras ett biståndsbeslut. Därefter ska ett avgiftsbeslut beräknas utifrån biståndsbeslut. För en god intern kontroll måste dokumentationen av avgiftsbeslutet vara tillräcklig.

Revisorerna har i sin analys av väsentlighet och risk identifierat behov av att granska tillförlitligheten i tillämpade rutiner och om den interna kontrollen är tillräcklig.

2.2 Revisionsfråga/metod

Granskningen avser att svara på **revisionsfrågan** om den interna kontrollen är tillräcklig för att säkerställa att avgifter beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Följande områden har granskats

- Finns rutiner för beräkning av avgiftsbeslut
- Rutin för förändring av fakturamottagare
- Finns rutiner för innehåll i personakt
- Rutiner för avslutade ärenden
- Arkivhantering

Granskningen genomfördes genom intervjuer med ekonom och avgiftshandläggare, dokumentgranskning av riktlinjer, beslut etc. Verifiering och beräkning av avgiftsbeslut och innehåll i personakter, granskningen har skett genom stickprov av 7-10 personakter per kommun.

3 Granskningsresultat

3.1 Rutiner för beräkning av avgiftsbeslut

Taxe- och avgiftsnämnden fastställer årligen ett dokument som innehåller uppdaterade rutiner för beräkning av avgifter och debiteringshantering. Dokumentet innehåller dels rutiner som avgiftshandläggarna använder sig av, men även underlag som ska användas vid utskick till brukare.

Avgiftsberäkningen sker enligt följande uppställning, exemplet är taget från taxe- och avgiftsnämndens dokumentation:

Avgiftsunderlag (belopp per månad)	
8 500 kr	Nettoinkomst
500 kr	Bostadstillägg
8500 kr	Avgiftsunderlag

Förbehållsbelopp och boendekostnad (belopp per månad)	
4 787 kr	Schablonbelopp (+)
	Tillägg (+)
810 kr	Fördyrad kost (biståndsbedömd)
300 kr	Kostnad God man
0 kr	Övrigt
1 110 kr	Summa tillägg
	Boendekostnad (+)
2 571 kr	Hyra/bostadsrättsavgift
0 kr	Ej avdragsgill räntekostnad
0 kr	Driftkostnad exklusive hushållsel
0 kr	Tomträttsavgäld
0 kr	Fastighetsavgift
2 571 kr	Summa boendekostnad
8 468 kr	Förbehållsbelopp och boendekostnad

Avgiftsberäkning (belopp per månad)	
8 500 kr	Avgiftsunderlag (+)
8 468 kr	Förbehållsbelopp och boendekostnad (-)
32 kr	Underlag för avgiftsuttag

32 kr Hemtjänstavgift	
------------------------------	--

Utifrån ovanstående exempel blir således uttagen hemtjänstavgift 32 kr.

Avgiftsunderlaget beräknas utifrån brukarens skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomster. Som inkomst räknas bl.a. pension, inkomster av kapital, bostadstillägg och/eller bostadsbidrag.

Avgiftsunderlaget beräknas genom att brukaren får fylla i en blankett, till denna medföljer ifyllnadsanvisningar. I samband med detta ska även uppgifter skickas till avgiftshandläggaren som underlag för beräkningen. Vad som ska begäras in finns beskrivet i rutinerna, de uppgifter som ska begäras in är:

- Kopia på deklaration och deklarationsspecifikation samt kopia på deklaraionsbilaga för näringsverksamhet.
- Kopia på senaste hyresavin.
- Handlingar som styrker extra kostnader, t.ex. kostnader för god man, biståndsbedömd mat, inkomstreducering via myndighetsbeslut.

Lämnar inte brukaren in de uppgifter som krävs beräknas avgiften till maxbeloppet d.v.s. 1 696 kr. (2010). Även om brukaren inte ansökt/ansöker om bostadstillägg/bostadsbidrag så inkluderas denna inkomst i beräkningen. Fastställandet av bostadstillägget sker utifrån uppgifter från Riksförsäkringsverket. Uppgifterna erhåller handläggaren per automatik genom verksamhetssystemet. Även vissa inkomstuppgifter läses in i verksamhetssystemet, dock saknas en del pensionsinkomster så en avstämning mot deklaration krävs. Om brukaren bor i egen ägd bostad beräknas boendekostnad utifrån försäkringskassans regler. Om förändring sker av avgiftsbeslut eller om brukaren behöver vidta åtgärd t.ex. genom att söka bostadstillägg, lämnas besked om detta via en Postit lapp som sätts på det nya avgiftsbeslutet.

Information om avgiftsberäkningen finns även tillgänglig på Hallsbergs kommuns hemsida. Länkar till den här informationssidan finns på Laxå och Lekebergs kommuns hemsidor. Ingen länk är upplagd på Askersunds hemsida med hänvisning till informationen på Hallsbergs kommuns hemsida.

3.1.1 Iakttagelser

Verifiering har skett genom att 30 avgiftsberäkningar har granskats. Granskningen har skett med utgångspunkt från parametrarna, datum för senaste avgiftsberäkning, inlämnande av uppgifter från brukare samt avstämning av avgiftsberäkning. Samtliga bedöms som korrekta med avseende på senaste utförda avgiftsberäkning, en brukare hade avlidit sedan senaste uppdatering men akten fanns kvar. I verksamhetssystemet framkom dock att statusen hade förändrats, så att akten fanns kvar saknar egentlig betydelse. Samtliga granskade beräkningar hade uppgiftsblanketten från brukaren och underlag. Vad gäller beräkningen av avgifterna påfanns tre felaktiga beräkningar. Felaktigheterna bestod av att kapitalinkomst inte hade beräknats utifrån senaste uppgifter, bostadskostnaden (egen ägd bostad) var inte korrekt beräknad samt att en pensionsinkomst inte hade tagits med i inkomstsammanställningen.

Ett fall avsåg person där ärendet hade hamnat hos kronofogden. I detta fallet var det högst oklart hur förbehållsbeloppet avseende utmätning hos kronofogden beräknats, i det här fallet saknar dock detta betydelse då person betalade maxavgift.

3.2 Rutin för förändring av fakturamottagare

Dokumenterade rutiner saknas i princip för förändring av fakturamottagare. Rutin finns dock att besked om god man ska förvaras i personakt. Avgiftshandläggarna noterar i anteckningsfältet när fakturamottagare har ändrats.

3.2.1 Iakttagelser

Även om rutinen inte är dokumenterad så bedöms den som tillförlitlig. Att det i rutin finns nedskrivet att ev. beslut om god man ska finnas i akten så finns en kontroll. Tidigare granskning visade även att om nämndens fordran var på väg till inkasso så togs kontakt med avgiftshandläggare, innan ytterligare åtgärd. Även här finns alltså en kontroll.

3.3 Rutin för innehåll i personakt, avslutade ärenden och arkivhantering

Taxe- och avgiftsnämnden antog 2007 (Tan 2007-04-20 § 4) interna rutiner för avgiftshandläggning. Rutinen består av rutiner för:

- A. Nytt ärende
- B. Pågående ärende
- C. Avslutat ärende
- D. Specifikation av innehåll i personakter.

Med avseende på arkivhanteringsfrågor hänvisas till dokumenthanteringsplan. Den dokumenthanteringsplan som gäller är från 2008 (Tan 2008-12-17, § 16).

3.3.1 Iakttagelser

Verifiering har främst skett genom att 23 avslutade akter har gått igenom. Akternas innehåll har bedömts utifrån om innehållet består av: biståndsbeslut, avgiftsberäkning samt underlag för beräkning ex. deklarationskopia.

	Biståndsbeslut	Avgiftsberäkning	Underl. inkomstber.
Förekomst i personakt	20	23	23

Att tre akter inte innehöll biståndsbeslut förklaras av att det var först 2007 som rutinen infördes att biståndsbeslut ska förvaras i personakt. De akter där biståndsbeslut saknades hade insatser utförts under en längre tid.

2010-11-22

Oscar Hjelte projektledare

Lars Wigström kundansvarig